

*Michał Cupiał
Katedra Inżynierii Rolniczej i Informatyki
Akademia Rolnicza w Krakowie*

INFORMACJA TECHNICZNA W ROLNICTWIE MAŁOPOLSKI

Streszczenie

Przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 180-ciu gospodarstwach położonych na terenie Małopolski. Ankieta zawierała pytania na temat pozyskiwania informacji technicznej przez rolników. Zebrane dane pozwoliły na uzyskanie odpowiedzi na pytania jakimi kanałami informacja dociera do rolnika i jaka informacja jest najbardziej poszukiwana.

Słowa kluczowe: technika rolnicza, informacja techniczna, nośniki informacji, mechanizacja

Wprowadzenie

Rola informacji naukowo - technicznej we współczesnym rolnictwie stale rośnie. Nie ma bez niej sprawnego zarządzania pozwalającego racjonalnie wykorzystać posiadane zasoby w celu osiągnięcia maksymalnego zysku oraz sprostania wymogom konkurencji. Posiadania rzetelnej wiedzy fachowej oraz dostępu do aktualnych informacji wymaga również konieczność wytwarzania produktów o coraz wyższej jakości wymaganych przez współczesny rynek [Pawlak 1998]. Brak informacji utrudnia podejmowanie decyzji, lub powoduje podejmowanie niewłaściwych w danej sytuacji.

Cel i zakres

Badania ankietowe przeprowadzone w 180-ciu gospodarstwach położonych na terenie Małopolski miały na celu zbadanie systemu informacji technicznej w rolnictwie. Pytania dotyczyły wyposażenia gospodarstw w nośniki informacji oraz sposobów jej pozyskiwania. Zbadano również wykształcenie rolników oraz przeprowadzono sondaż na temat planowanego wykształcenia następców. Badania przeprowadzone zostały w wybranych losowo obiektach i nie wyłączono z nich rolników uprawiających poniżej 1 ha UR.

Wyniki badań

Badane gospodarstwa podzielone zostały na 5 grup obszarowych. Najwięcej ankietowanych posiadało gospodarstwa z przedziału 5,01 - 10,00 ha UR. Tabela 1 pokazuje jak kształtował się wiek rolników w poszczególnych grupach obszarowych. Można zauważyć,

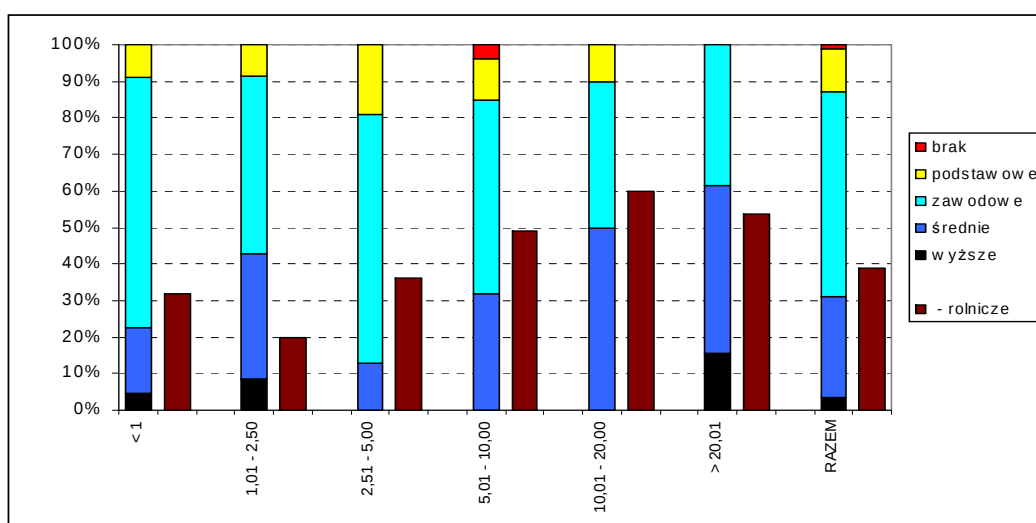
że blisko połowa respondentów należało do grupy wiekowej 41-50 lat, do grup 31-40 lat oraz 51-60 lat po 20%, wiek 60-ciu lat przekroczyło 10% wypełniających ankietę.

Tabela 1. Podział respondentów według wieku w grupach obszarowych

Tabela 1. Distribution of responders according to age in the area groups

Wiek [lata]	Grupa obszarowa [ha]						RAZEM
	< 1	1,01 - 2,50	2,51 - 5,00	5,01 - 10,00	10,01 - 20,00	> 20,01	
do 30	0	1	2	0	2	1	6
31-40	5	7	13	9	1	0	35
41-50	10	14	22	27	3	9	85
51-60	4	7	9	9	3	3	35
ponad 60	3	6	1	8	1	0	19
Razem	22	35	47	53	10	13	180

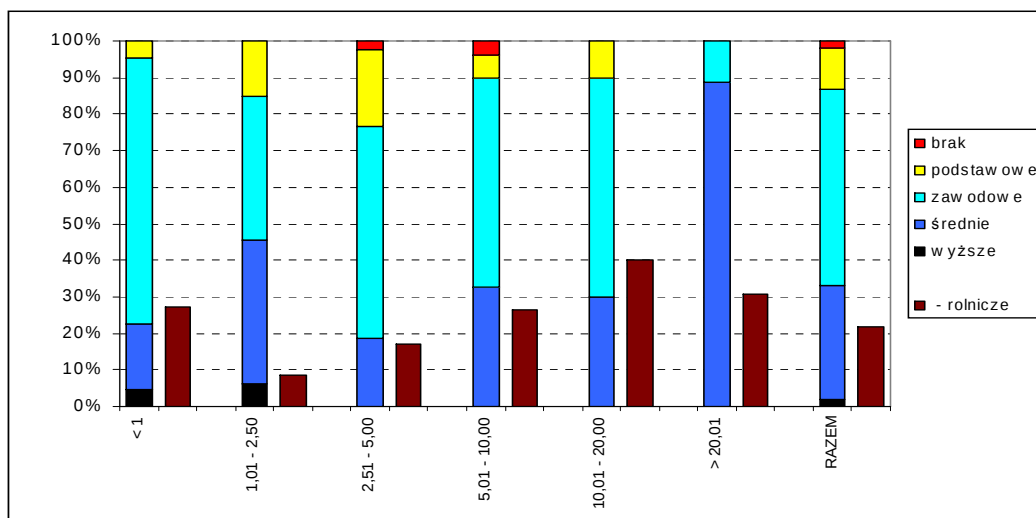
Analizując wykształcenie właścicieli gospodarstw (rys. 1) można zauważyć, że najliczniejszą grupę stanowią rolnicy z wykształceniem zawodowym (56%) oraz średnim (27%). Wykształcenie rolnicze miało 39%, a największy odsetek osób z wykształceniem wyższym był w gospodarstwach największych.

Rys. 1. Wykształcenie właścicieli gospodarstw

Fig. 1. Education of owners of farms

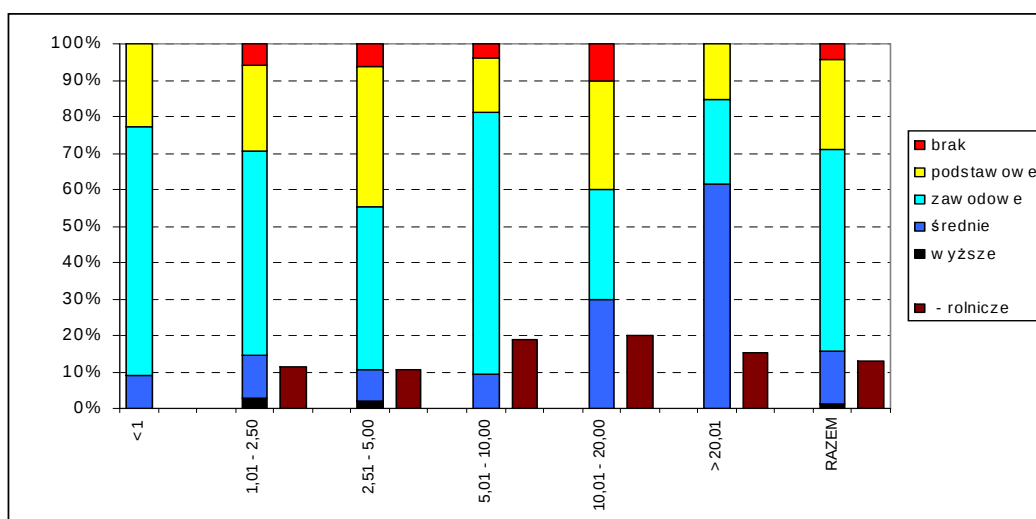
Nieco słabsze wykształcenie mieli współwłaściciele gospodarstw (rys. 2). Zastanawia podobny rozkład w grupach obszarowych, również udział osób z wykształceniem rolniczym zmienia się bardzo podobnie. Wyższe wykształcenie wystąpiło tylko w gospodarstwach małych, natomiast w największych przeważa wykształcenie średnie. Jako planowane wykształcenie następcy najczęściej wymieniano średnie oraz wyższe.

Rys. 2. Wykształcenie współwłaścicieli gospodarstw

Fig. 2. Education of co-owners of farms

Interesująco przedstawia się opinia na temat wykształcenia potrzebnego rolnikowi (rys. 3). Część ankietowanych uważa, że rolnik nie potrzebuje żadnego wykształcenia, a zaledwie 13% wskazało na wykształcenie rolnicze. To, że tak wielu rolników uważa wykształcenie rolnicze za niepotrzebne, nie napawa optymizmem. Rolnicy uważają, że do prowadzenia gospodarstwa wystarczy doświadczenie praktyczne, a zdobyta w szkołach wiedza nie znajduje tu zastosowania.

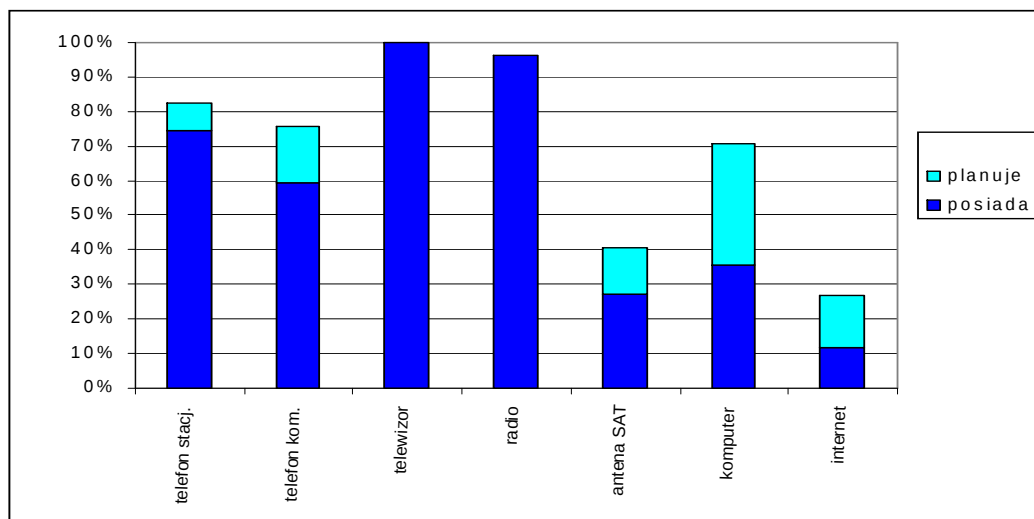

Rys. 3. Jakie wykształcenie wystarczy do prowadzenia gospodarstwa

Fig. 3. What education is sufficient for running a farm

Wszystkie badane gospodarstwa wyposażone były w telewizor, ponad 90% w radio, 75% w

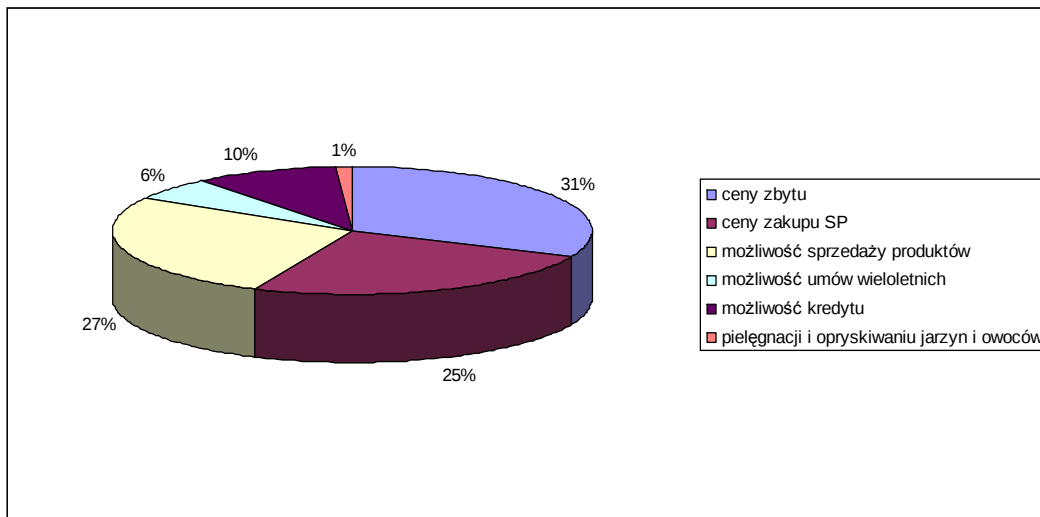
telefon stacjonarny, a 60% w komórkowy (rys. 4). Komputer był 35% gospodarstwach, dostęp do internetu zaledwie w 11%, a osoba posiadająca dobrą znajomość obsługi komputera jedynie w 18% badanych obiektów. Takie wyposażenie gospodarstw w nośniki informacji sprawia, że najlepszym źródłem informacji dla rolnika jest telewizja, która dostarcza jedynie ogólnych informacji. Bardziej selektywne mogłby dostarczyć komputer wraz z internetem, ale jest on praktycznie wykorzystywany w działalności gospodarstwa.

Rys. 4. Wyposażenie gospodarstw w nośniki informacji

Fig. 4. Equipping farms with information media

Najczęściej poszukiwanymi informacjami rynkowymi są ceny zbytu (31%), ceny zakupu środków produkcji (25%) oraz możliwości sprzedaży produktów (27%) (rys. 5). Rolnicy prawie nie poszukują informacji dotyczących nowoczesnych technologii uprawy czy pielęgnacji i ochrony roślin. Informacje na temat cen swych produktów najczęściej ankietowanych śledzi systematycznie przez cały rok, cenami środków produkcji najczęściej interesują się przed rozpoczęciem produkcji, a następnie systematycznie je kontrolują. Interesujący jest fakt, że blisko 30% ankietowanych regularnie sprawdza ceny maszyn i urządzeń rolniczych. Mimo iż w najbliższej przyszłości nie planują ich zakupu, jednak w przypadku lepszej koniunktury gotowi są wykorzystać nadarzącą się okazję.

Rys. 5. Poszukiwane informacje rynkowe

Fig. 5. Searched market information

Podsumowanie

Wyniki badań jednoznacznie wykazują, że rolnicy najczęściej poszukują informacji ekonomicznej, a nie technicznej. Stosunkowo niskie wykształcenie sprawia, że poszukiwana jest informacja pozwalająca osiągnąć doraźne korzyści, a nie taka, która przyniesie długofalowe efekty. Dla instytucji i firm związanych z rolnictwem jest to wskazówka, w jaki sposób kierować swoją ofertą do rolników. Trzeba też zauważyć, że mimo znacznej liczby komputerów, praktycznie nie były one wykorzystywane w organizacji produkcji ani do pozyskiwania informacji związanej z rolnictwem. Biorąc jednak pod uwagę doświadczenia z innych działów gospodarki, w przyszłości to komputer połączony z internetem (obecnie nie doceniany przez rolników) zacznie przejmować rolę głównego nośnika informacji.

Bibliografia

Pawlak J. 1998: Znaczenie informacji dla rolnictwa. IBMER Warszawa.

**TECHNICAL INFORMATION ON AGRICULTURE
OF THE MALOPOLSKA REGION**

Summary

The results of survey research performed on 180 farms situated in the Malopolska region were presented. The survey included questions on the subject of gaining technical information by farmers. The data gathered allowed to attain answers to the questions of what channels were used to reach the farmer and what information was most sought-for.

Key words: agricultural engineering, technical information, carriers of information, mechanisation